

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av kemikalielagen**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås en sådan ändring av kemikalielagen att i lagen tas in stadganden om de nationella behöriga och ansvariga myndigheter som avses i Europeiska gemenskapernas (EG) lagstiftning.

Om EG-förordningarnas införande i Finland stadgas särskilt. Dessutom föreslås att kemikalielagen ändras för att motsägelserna mellan EG-lagstiftningen och kemikalielagen skall försvinna.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Kemikalielagen (744/89) ändrades i december 1992 på det sätt som avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) förutsätter. Europeiska gemenskapernas (EG) kemikalielagdirektiv som givits före den 31 juli 1991 och som ingår i bilaga II till EES-avtalet har genomförts genom kemikalielagen och författningar på lägre nivå som givits med stöd av den. Inom Europeiska gemenskaperna har efter nämnda datum godkänts två förordningar som har att göra med regleringen av farliga kemikalier: rådets förordning (EEG) nr 793/93 om bedömning och kontroll av risker med existerande ämnen samt rådets förordning (EEG) nr 2455/92 om export och import av vissa farliga kemikalier.

Gemensamma EES-kommittén fattade den 21 mars 1994 beslut (7/94) om att rådets förordning nr 2455/92 om export och import av vissa farliga kemikalier skall tas in i bilaga II till EES-avtalet, punkt XV, Farliga ämnen.

EU- och EFTA-parterna är eniga om undantag beträffande verkställigheten i EFTA-staterna av rådets förordning (EEG) nr 793/93, som godkänns i EES-avtalet. Underhandlingarna om detta kunde dock inte slutföras före gemen-

samma EES-kommitténs möte den 21 mars 1994. Gemensamma EES-kommittén har förbundet sig att snarast möjligt införliva förordningen i EES-avtalet.

I kemikalielagen föreslås en sådan ändring att i lagen tas in stadganden om de nationella behöriga eller ansvariga myndigheter som rådets förordningar (EEG) nr 793/93 och (EEG) nr 2455/92 förutsätter. Dessutom föreslås ett stadgande om att miljöministeriet vid behov meddelar närmare föreskrifter om verkställigheten av rådets förordningar samt med stöd dem givna bestämmelser. I anmälningsförfarandet gällande förbjudna eller strängt reglerade kemikalier och i stadgandet om straff för försummad anmälan föreslås ändringar för att motsägelserna mellan rådets förordning om export och import av vissa farliga kemikalier, som träder i kraft som sådan, och kemikalielagen skall försvinna.

2. Propositionens verkningar

Propositionen har inga ekonomiska verkningar och inga verkningar i fråga om organisation eller personal.

Rådets förordning (EEG) nr 793/93, som

införs separat, orsakar kostnader för verksamhetsidkare. De kostnader som verksamhetsidkare åsamkas av anmälningar enligt rådets förordning (EEG) nr 2455/92 är obetydliga.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid miljöministeriet i samarbete med justitieministeriet och social- och hälsovårdsministeriet. Inga utlåtanden har begärts om propositionen.

4. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

4.1. Samband med andra propositioner

Till riksdagen har avlåtits en proposition med förslag till lag om godkännande av vissa bestämmelser i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet samt tillämpningen av beslutet (RP 56/1994 rd). Lagen om ändring av kemikalielagen borde behandlas i riksdagen på så sätt att den beträffande ändringarna i 42 och 52 §§ genom förordning kan

träda i kraft samtidigt som ovan nämnda lag. Beträffande 18 a och 19 §§ i propositionen bestäms särskilt om ikraftträdandet.

Dessutom föreslås i propositionen med förslag till lagar om ändring av strafflagen och vissa andra lagar vilka hör till det andra skedet i totalrevideringen av strafflagstiftningen (RP 94/1993 rd), vilken som bäst behandlas i riksdagen, att 52 § kemikalielagen ändras.

4.2. Den tidigare ändringen av kemikalielagen

Enligt lagen om ändring av kemikalielagen (1412/92) är tillverkaren och importören skyldiga att lämna uppgifter om ämnen som är i bruk för bedömning av de faror de orsakar, så att de internationella avtal som Finland godkänt kan verkställas så som närmare stadgas genom förordning. Med internationella avtal avses här EES-avtalet. Eftersom den dag då EES-avtalet träder i kraft inte var känd då lagen stiftades, stadgades att lagen träder i kraft genom förordning. Det ovan nämnda stadgandet i lagen har inte införts genom förordning, eftersom rådets förordning om bedömning och kontroll av risker med existerande ämnen inte har införlivats i EES-avtalet.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

18 a §. *Existerande ämnen.* Den tidigare skyldigheten att lämna uppgifter om ämnen som är i bruk skall ersättas med en skyldighet att lämna uppgifter om existerande ämnen i enlighet med rådets förordning om bedömning och kontroll av risker med existerande ämnen. Behöriga myndigheter enligt artikel 13 i förordningen skall i Finland vara vatten- och miljöstyrelsen och social- och hälsovårdsministeriet. Också arbetsministeriet och Tekniska kontrollcentralen skall delta i verkställigheten av förordningen. Genom förordning stadgas om myndigheternas uppgifter och inbördes samarbete motsvarigt som om anmälningsförfarandet beträffande nya ämnen. Då det stad-

gas om myndigheternas uppgifter och inbördes samarbete beaktas att ett kemikalieverk eventuellt inrättas senare.

19 §. *Bemyndigande att utfärda förordning samt meddelande av föreskrifter.* Miljöministeriet meddelar vid behov detaljerade föreskrifter om verkställigheten av rådets förordning om bedömning och kontroll av risker med existerande ämnen samt av de bestämmelser som Europeiska gemenskapen meddelar med stöd därav.

42 §. *Anmälningsförfarande.* Ansvarig myndighet enligt artikel 3 i rådets förordning om export och import av vissa farliga kemikalier är i Finland vatten- och miljöstyrelsen. Skyldigheten att anmäla om export av kemikalier skall inte gälla sådana kemikalier om vilka informa-

tion skall lämnas enligt nämnda förordning. Paragrafens 2 mom. föreslås utgå för att motsägelserna mellan rådets förordning om export och import av vissa farliga kemikalier, som träder i kraft som sådan, och kemikalielagen skall försvinna. Dessutom föreslås att paragrafen ändras så, att miljöministeriet vid behov meddelar närmare föreskrifter om tillämpningen av rådets förordningen om export och import av vissa farliga kemikalier samt av de bestämmelser som Europeiska gemenskapen meddelar med stöd därav.

52 §. *Straff.* Den som försummar anmälningsskyldigheten enligt 42 § eller skyldigheten att lämna information enligt rådets förordning om export och import av vissa farliga kemikalier eller förordningens bestämmelser om förpackning och märkning eller bryter mot ett i

förordningen avsett destinationslands beslut skall för kemikalieförseelse dömas till böter eller fängelse i högst sex månader, om det inte stadgas strängare straff för gärningen i någon annan lag.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordningar. Eftersom rådets förordningar i Finland träder i kraft vid olika tidpunkten, torde lagen träda i kraft i två skeden. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av kemikalielagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras 18 a §, 19 § 2 mom., 42 § 1 och 2 mom. och 52 § 1 mom. 4 punkten kemikalielagen av den 14 augusti 1989 (744/89), sådana de lyder i lag av den 18 december 1992 (1412/92), som följer:

18 a §

Existerande ämnen

Tillverkaren och importören skall lämna uppgifter om existerande ämnen enligt vad som bestäms därom i rådets förordning (EEG) nr 793/93 om bedömning och kontroll av risker med existerande ämnen. Behöriga myndigheter som avses i artikel 13 i rådets förordning är i Finland vatten- och miljöstyrelsen och social- och hälsovårdsministeriet. Genom förordning utfärdas närmare stadganden om myndigheternas uppgifter och samarbetet mellan dem.

19 §

Bemyndigande att utfärda förordning samt meddelande av föreskrifter

Social- och hälsovårdsministeriet meddelar detaljerade föreskrifter om de varningspåskrifter som gäller kemikalier, om kemikaliernas emballage och klassificeringen av kemikalier samt miljöministeriet vid behov om verkställigheten av den i 18 a § nämnda förordningen

samt Europeiska gemenskapernas med stöd därav givna bestämmelser.

42 §

Anmälningförfarande

Den som exporterar kemikalier som avses i denna lag skall lämna uppgifter om anmälningsskyldiga kemikalier enligt vad som bestäms därom i rådets förordning (EEG) nr 2455/92 om export och import av vissa farliga kemikalier. Ansvarig myndighet som avses i artikel 3 i rådets förordning är i Finland vatten- och miljöstyrelsen. Miljöministeriet meddelar vid behov närmare föreskrifter om verkställigheten av den förordning som nämns ovan samt Europeiska gemenskapernas med stöd därav givna bestämmelser.

Den som till export överlåter kemikalier, om vilka inte skall lämnas uppgifter i enlighet med 1 mom. och vars hantering upphört i syfte att skydda hälsan eller miljön eller vars hantering är förbjuden eller strängt reglerad, är skyldig att anmäla exporten till vatten- och miljösty-

relsen. Genom förordning anges vilka kemikalier anmälningsförfarandet gäller.

52 §

Straff

Den som

4) försummar den anmälningskyldighet som stadgas i 42 § 2 mom. eller skyldigheten att lämna uppgifter enligt artikel 4 i rådets förordning (EEG) nr 2455/92 om export och import av vissa farliga kemikalier eller bryter mot

bestämmelserna enligt artikel 7 om förpackning och märkning av kemikalier eller ett beslut av destinationslandet enligt artikel 5 och bilaga II i förordningen,

skall för *kemikalieförseelse* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader, om det inte stadgas strängare straff för gärningen i någon annan lag.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 3 juni 1994

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister *Pirjo Rusanen*

Lag

om ändring av kemikalielagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 18 a §, 19 § 2 mom., 42 § 1 och 2 mom. och 52 § 1 mom. 4 punkten kemikalielagen av den 14 augusti 1989 (744/89), sådana de lyder i lag av den 18 december 1992 (1412/92), som följer:

Gällande lydelse

18 a §

Ämnen som i bruk

Tillverkaren eller importören skall lämna uppgifter om ämnen som är i bruk för bedömning av de hälso- och miljöfaror som dessa medför för att de internationella avtal som Finland godkänt skall kunna verkställas på det sätt som anges närmare genom förordning.

Föreslagen lydelse

18 a §

Existerande ämnen

Tillverkaren och importören skall lämna uppgifter om *existerande ämnen enligt vad som bestäms därom i rådets förordning (EEG) nr 793/93 om bedömning och kontroll av risker med existerande ämnen. Behöriga myndigheter som avses i artikel 13 i rådets förordning är i Finland vatten- och miljöstyrelsen och social- och hälsovårdsministeriet. Genom förordning utfärdas närmare stadganden om myndigheternas uppgifter och samarbetet mellan dem.*

19 §

Bemyndigande att utfärda förordning samt meddelande av föreskrifter

Social- och hälsovårdsministeriet meddelar detaljerade föreskrifter om de varningspåskrifter som gäller kemikalier, om kemikaliernas emballage och klassificeringen av kemikalier samt miljöministeriet om de i 18 a § avsedda ämnen som är i bruk och om de uppgifter som krävs om dessa.

Social- och hälsovårdsministeriet meddelar detaljerade föreskrifter om de varningspåskrifter som gäller kemikalier, om kemikaliernas emballage och klassificeringen av kemikalier samt miljöministeriet *vid behov om verkställigheten av den i 18 a § nämnda förordningen samt Europeiska gemenskapernas med stöd därav givna bestämmelser.*

42 §

Anmälningsförfarande

42 §

Anmälningsförfarande

Den som exporterar kemikalier som avses i denna lag skall lämna uppgifter om anmälningspliktiga kemikalier enligt vad som bestäms därom i rådets förordning (EEG) nr 2455/92 om export och import av vissa farliga kemikalier. Ansvarig myndighet som avses i artikel 3 i rådets förordning är i Finland vatten- och miljöstyrelsen. Miljöministeriet meddelar vid behov närmare föreskrifter om verkställigheten av den förord-

Gällande lydelse

Den som till export överlåter en kemikalie, i syfte att skydda hälsan eller miljön inte längre hanteras, eller vars hantering är förbjuden eller strängt reglerad, är skyldig att anmäla exporten till vatten- och miljöstyrelsen. Genom förordning anges vilka kemikalier anmälningsförfarandet gäller.

Anmälan skall också göras om kemikalier när det enligt internationella förpliktelser krävs mottagarlandets förhandsbifall för export av dem. Vatten- och miljöstyrelsen skall förbjuda exporten av kemikalien, om mottagarlandet har meddelat att det inte godkänner import av kemikalien i fråga.

Föreslagen lydelse

ning som nämns ovan samt Europeiska gemenskapernas med stöd därav givna bestämmelser.

Den som till export överlåter kemikalier, om vilka inte skall lämnas uppgifter i enlighet med 1 mom. och vars hantering upphört i syfte att skydda hälsan eller miljön eller vars hantering är förbjuden eller strängt reglerad, är skyldig att anmäla exporten till vatten- och miljöstyrelsen. Genom förordning anges vilka kemikalier anmälningsförfarandet gäller.

52 §

Straff

Den som

4) bryter mot ett förbud som meddelas med stöd av 42 §,

skall för kemikalieförseelse dömas till böter eller fängelse i högst sex månader, om det inte stadgas strängare straff för gärningen i någon annan lag.

Den som

4) försummar den anmälningsskyldighet som stadgas i 42 § 2 mom. eller skyldigheten att lämna uppgifter enligt artikel 4 i rådets förordning (EEG) nr 2455/92 om export och import av vissa farliga kemikalier eller bryter mot bestämmelserna enligt artikel 7 om förpackning och märkning av kemikalier eller ett beslut av destinationslandet enligt artikel 5 och bilaga II i förordningen,

skall för kemikalieförseelse dömas till böter eller fängelse i högst sex månader, om det inte stadgas strängare straff för gärningen i någon annan lag.

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.